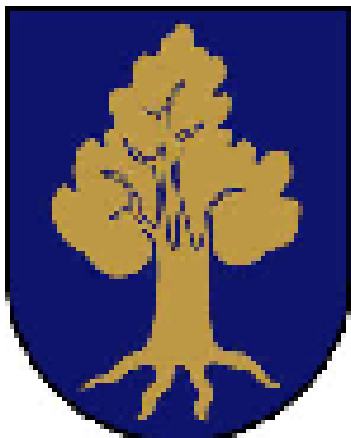

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE MAKOV NA
ROKY 2022+**

OBEC MAKOV - STRATEGICKÁ ČASŤ

Spracovateľ: Regionálna rozvojová agentúra Kysuce, 2022

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE MAKOV NA ROKY 2022+

Obsah

3	ROZVOJOVÁ STRATÉGIA OBCE MAKOV NA ROKY 2022+	85
3.1	Strategická vízia obce Makov	85
3.2	Zhodnotenie zámerov a cieľov v strategických oblastiach obce Makov v rokoch 2015 – 2022	86
3.3	Vízie smerovania rozvoja obce Makov 2022+	88
	Programová časť PHSR obce Makov 2022+ „Zoznam indikatívnych aktivít“	99
3.5	Realizačná časť PHSR obce Makov na roky 2022 +	122
3.6	Finančná časť PHSR obce Makov na roky 2022+	127

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE MAKOV NA ROKY 2022+

3 ROZVOJOVÁ STRATÉGIA OBCE MAKOV NA ROKY 2022+

Rozvojová stratégia nadväzuje na výsledky komplexných analýz uvedených v rámci ekonomických a sociálnych východísk, pričom sa snaží odstrániť alebo zmierniť identifikované disparity pomocou faktorov rozvoja. Hlavným cieľom určenia rozvojovej stratégie je vytvorenie programovej štruktúry pre programovacie obdobie 2022 – 2028 s výhľadom do roku 2035.

3.1 Strategická vízia obce Makov

Pre roky 2022 - 2028 s rešpektovaním vízie EÚ, Slovenskej republiky a v neposlednom rade aj Žilinského samosprávneho kraja na roky 2022+ spracovatelia navrhujú, že:

V obci Makov budú obyvateľom vytvárané podmienky na pokojný a príjemný život. Obec bude spoločenstvom ľudí, ktorí majú k tomuto územiu vzťah ako ku skutočnému vlastnému domovu, ktorí si navzájom rozumejú a vážia si jeden druhého.

Obec Makov bude územím bezpečným vo vzťahu k ochrane majetku a zdravia jej obyvateľov i návštevníkov. Bude združením obcí a mesta s atmosférou prirodzenej pohostinnosti a širokou ponukou dostupných a kvalitných služieb.

Obec Makov bude obec vzdelaných, aktívnych a občiansky angažovaných obyvateľov, bude kvalitou života i sociálne zdravým životným prostredím. Bude ponúkať dostatočné množstvo podnetov a podmienok na všestranný občiansky život, na činnosť spolkov, združení a organizácií v širokom spektre záujmových oblastí.

Obec Makov má dobrú geografickú a územnú polohu, leží v blízkosti sídiel regiónu a kraja a má napojenie na dopravné siete medzinárodného charakteru. Tieto potenciálne hodnoty bude v plnej miere využívať pre svoj hospodársky a sociálny rozvoj.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE MAKOV NA ROKY 2022+

3.2 Zhodnotenie zámerov a cieľov v strategických oblastiach obce Makov v rokoch 2015 – 2022

V roku 2015 obecné zastupiteľstvo schválilo Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja na roky 2015 – 2022. Prijaté dokumenty bol rozdelené na 4 strategické oblasti, a to SO 1 Dopravná a technická infraštruktúra, životné prostredie, SO 2 Sociálne služby, zdravotníctvo, bývanie a služby občanom, SO 3 Vzdelávanie, kultúra, šport, voľný čas, mládež, SO 4 Cestovný ruch a marketing, práca, podnikanie, moderná samospráva.

V oblasti SO 1 Dopravná a technická infraštruktúra, životné prostredie sa obec zaviazala vytvoriť podmienky na ochranu prírodného a životného prostredia na svojom území. Zaviazala sa zabezpečiť koordináciu všetkých subjektov vstupujúcich do prírodného a životného prostredia tak, aby ho tieto svojou činnosťou a aktivitami ekologicky, technologicky a inak nezaťažovali. Taktiež podporovať a napomáhať vzniku a funkčnému pôsobeniu najnovších systémov a technológií v oblasti efektívneho využívania energií, úspor energií, ekologickej výroby a produkcií.

V oblasti SO 2 Sociálne služby, zdravotníctvo, bývanie a služby občanom, sa obec zaviazala, že budú vytvárať priaznivé sociálne podmienky života pre všetky skupiny obyvateľstva. Taktiež mali zabezpečiť podmienky pre záujemcov o výstavbu nových rodinných a bytových domov. Pre sociálne odkázaných obyvateľov sa obec zaviazala zabezpečiť dôstojný život v primeranom sociálnom prostredí a na základe potrieb a záujmu obyvateľov sa obec zaviazala zabezpečiť kvalitné služby zdravotníckej starostlivosti v relevantných súvislostiach blízkosti zdravotníckych pracovísk a regionálnej nemocnice s poliklinikou a jej službami.

V oblasti SO 3 Vzdelávanie, kultúra, šport, voľný čas, mládež sa obec zaviazala, že vytvorí vzdelávacím a výchovným zariadeniam pôsobiacim na svojom území všetky potrebné podmienky na plynulý, nerušený, personálne, materiálne a technicky vhodne zabezpečený vzdelávací a výchovný proces. Zaviazala sa aj, že aktívne napomôe k vytvoreniu podmienok na možnosť vzdelávania všetkým sociálnym a vekovým skupinám. V oblasti „Kultúry, športu a oddychu“ sa obec zaviazala, že bude ďalej aktívna v ochrane, uchovávaní a rozvíjaní tradícií, zvykov a hodnôt kultúrno-historického charakteru. Pre svojich obyvateľov a návštevníkov sa snažila vytvárať vhodné podmienky na bohatý a pestrý duchovný a kultúrny rozvoj a poznanie.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE MAKOV NA ROKY 2022+

V rámci potrieb a záujmov svojich obyvateľov sa zaviazala zabezpečiť podmienky na aktívne trávenie voľného času, športovanie a oddych na vybraných a k tomu určených miestach. Snažila sa vytvoriť také predpoklady a podmienky umožňujúce celoročné športové a relaxačné vyžitie sa obyvateľov a návštevníkov svojej obce.

SO 4 Cestovný ruch a marketing, práca, podnikanie, moderná samospráva, sa zaviazala, že podporí rozvoj podnikateľských subjektov pôsobiacich na svojom území. Taktiež, že budú nápomocné ich hospodárskemu rastu a v záujme rozvoja zamestnanosti vytváraníu vhodných podmienok pre vznik a dlhodobé udržanie nových pracovných síl. Zaviazala sa tiež, že obec bude podporovať rozvojové aktivity malých a stredných podnikateľov v jednotlivých priemyselných a pôdohospodárskych oblastiach, že budú nápomocní pri rozvoji súčasných a vzniku nových služieb a produktov.

V oblasti „Cestovného ruchu a propagácie“ sa obec zaviazala, že sa bude plnohodnotne zaoberať aktívnym rozvojom cestovného ruchu na svojom území, nakoľko si definovala a stanovila cestovný ruch, služby a produkty s tým spojené ako nezastupiteľnú integrálnu súčasť hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce.

Taktiež sa obec zaviazala, že bude vytvárať podmienky na vlastnú komplexnú a trvalú prezentáciu s využitím všetkých dostupných prostriedkov a foriem v intenciách kvalitnej marketingovej prezentácie a propagácie svojej obce.

Obci sa darilo úspešne naplňovať svoje ciele z daného programovacieho obdobia. Tie ciele, ktoré sa im podarilo naplniť iba čiastočne, prípadne nepodarilo naplniť, budú súčasťou Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Makov na roky 2022+.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE MAKOV NA ROKY 2022+

3.3 Vízie smerovania rozvoja obce Makov 2022+

..... doplní starosta obce

5 strategických oblastí obce Makov

1. Podnikanie, práca, moderná samospráva a vzdelávanie

2. Životné prostredie

3. Dopravná a technická infraštruktúra, IKT

4. Sociálne služby, zdravotníctvo, bývanie a služby občanom

5. Identita a sebestačnosť, cestovný ruch, kultúra a šport

Strategická oblasť 1 Podnikanie, práca, moderná samospráva a vzdelávanie

Špecifické ciele strategickej oblasti 1:

- 1.1 Podporiť hospodársky rozvoj, zavedenie inovácií a spolupracujúce prostredie v obci**
- 1.2 Zabezpečiť účinné a otvorené moderné samosprávy vytvárajúce priaznivé prostredie v obci**
- 1.3 Modernizovať vzdelávanie vrátane celoživotného vzdelávania**

Špecifický cieľ 1.1 Podporiť hospodársky rozvoj, zavedenie inovácií a spolupracujúce prostredie v obci

Opatrenia špecifického cieľa 1.1:

- 1.1.1** Vytváranie vhodných podmienok na vznik, uchovanie, obnovu a rozvíjanie podnikateľských aktivít a služieb v obci
- 1.1.2** Systematická podpora začínajúcich podnikateľských subjektov na území obce
- 1.1.3** Podpora rozvojových aktivít malých a stredných podnikateľov v jednotlivých podnikateľských oblastiach
- 1.1.4** Vytváranie vhodných podmienok pre vznik a dlhodobé udržanie nových pracovných síl v záujme rozvoja zamestnanosti

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE MAKOV NA ROKY 2022+

Špecifický cieľ 1.2 Zabezpečiť účinnú, otvorenú a modernú samosprávu vytvárajúcu priaznivé prostredie v obci

Opatrenia špecifického cieľa 1.2:

1.2.1 Posilnenie a zefektívnenie samosprávy

1.2.2 Podpora e-governmentu vo verejnej správe

1.2.3 Podpora spolupráce samosprávy

Špecifický cieľ 1.3 Modernizovať vzdelávanie vrátane celoživotného vzdelávania

Opatrenia špecifického cieľa 1.3:

1.3.1 Zlepšenie podmienok pre zvýšenie hrubej zaškolenosti detí v materskej škole na území obce

1.3.2 Zabezpečenie modernizácie vzdelávania na základnej škole na území obce

1.3.3 Zabezpečenie podmienok prístupného celoživotného vzdelávania

Strategická oblasť 2 Životné prostredie

Špecifické ciele strategickej oblasti 2:

2.1 Skvalitniť obehové hospodárstvo v obci

2.2 Podporiť zlepšenie kvality ovzdušia a uplatňovať nízkouhlíkové hospodárstvo

2.3 Zlepšiť kvalitu životného prostredia a podporovať prispôsobovanie sa zmenám klímy

Špecifický cieľ 2.1 Skvalitniť obehové hospodárstvo v obci

Opatrenia špecifického cieľa 2.1:

2.1.1 Zvýšiť % podiel vyseparovaných zložiek komunálneho odpadu (Skvalitnenie systému zberu, separácie a zneškodňovania / zhodnocovania odpadu)

2.1.2 Zaviesť opatrenia na opätovné použitie odpadov

2.1.3 Vysporiadanie sa s environmentálnymi záťažami

Špecifický cieľ 2.2 Podporiť zlepšenie kvality ovzdušia a uplatňovať nízkouhlíkové hospodárstvo

Opatrenia špecifického cieľa 2.2:

- 2.2.1 Zintenzívnenie využívania obnoviteľných zdrojov energií v obci
- 2.2.2 Zvyšovanie energetickej efektívnosti verejných budov, bytových domov, školských zariadení
- 2.2.3 Zavádzanie opatrení na zvyšovanie kvality ovzdušia s osobitným dôrazom na tuhé emisie

Špecifický cieľ 2.3 Zlepšiť kvalitu životného prostredia a podporovať prispôsobovanie sa zmenám klímy

Opatrenia špecifického cieľa 2.3:

- 2.3.1 Realizácia opatrení na zvyšovanie ochrany prírody s dôrazom na územia NATURA 2000 a ostatné chránené územia
- 2.3.2 Rozšírenie verejnej zelene, kultivácia životného prostredia obývaných častí obce, revitalizácia centier obce a vybudovanie oddychových zón
- 2.3.3 Revitalizácia potokov a podpora budovania vodných plôch, vodozádržných opatrení a rozvodov úžitkovej vody
- 2.3.4 Realizácia preventívnych opatrení na zníženie rizika povodní, požiarov a iných rizík

Strategická oblasť 3 Dopravná a technická infraštruktúra, IKT

Špecifické ciele strategickej oblasti 3:

- 3.1 Presadzovať dobudovanie a modernizáciu dopravnej infraštruktúry v obci**
- 3.2 Zvýšiť atraktivitu verejnej osobnej dopravy a nemotorovej dopravy**
- 3.3 Zlepšiť kvalitu a dostupnosť technickej infraštruktúry v obci**
- 3.4 Presadzovať dobudovanie a modernizáciu komunikačnej infraštruktúry obce**

Špecifický cieľ 3.1 Presadzovať dobudovanie a modernizáciu dopravnej infraštruktúry v obci

Opatrenia špecifického cieľa 3.1:

- 3.1.1 Dobudovanie cestného prepojenia s jeho okolím**
- 3.1.2 Dobudovanie, rekonštrukcia, smerovanie a rozšírenie miestnych komunikácií a chodníkov v obci**

Špecifický cieľ 3.2 Zvýšiť atraktivitu verejnej osobnej dopravy a nemotorovej dopravy

Opatrenia špecifického cieľa 3.2:

3.2.1 Rekonštrukcia, modernizácia a výstavba zastávok, tvorba vyhradených jazdných pruhov a iných opatrení na preferenciu verejnej osobnej dopravy

3.2.2 Rekonštrukcia, modernizácia a výstavba infraštruktúry pre nemotorovú dopravu a zavádzanie prvkov na zvyšovanie bezpečnosti nemotorovej dopravy

3.2.3 Tvorba analytických, koncepčných a strategických dokumentov na zabezpečenie zvýšenia atraktivity verejnej osobnej a nemotorovej dopravy vrátane jej propagácie v obci

Špecifický cieľ 3.3 Zlepšiť kvalitu a dostupnosť technickej infraštruktúry v obci

Opatrenia špecifického cieľa 3.3:

3.3.1 Skvalitnenie zásobovania miestnych častí pitnou vodou a systému odvádzania a čistenia odpadových vôd, dažďových vôd

3.3.2 Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia, miestneho rozhlasu a ostatnej drobnej infraštruktúry v obci

3.3.3 Pokrytie územia kamerovým systémom

Špecifický cieľ 3.4 Presadzovať dobudovanie a modernizáciu komunikačnej infraštruktúry obce

Opatrenia špecifického cieľa 3.4:

3.4.1 Podpora dostupnosti celého územia obce výkonným internetom

3.4.2 Pokrytie verejných budov a priestranstiev dostupným a voľným WIFI

Strategická oblasť 4 Sociálne služby, zdravotníctvo, bývanie a služby občanom

Špecifické ciele strategickej oblasti 4:

4.1 Zabezpečiť prispôsobenie sa služieb sociálnej a zdravotnej starostlivosti hlavným výzvam súčasnosti

4.2 Podporovať rozvoj bytovej výstavby obce

Špecifický cieľ 4.1 Zabezpečiť prispôsobenie sa služieb sociálnej a zdravotnej starostlivosti hlavným výzvam súčasnosti

Opatrenia špecifického cieľa 4.1:

4.1.1 V reflexii na demografický vývoj v obci prispôsobenie kapacít a foriem sociálnej starostlivosti, rozvíjanie externej formy sociálnych služieb dôrazom na vylúčené skupiny obyvateľov

4.1.2 Podpora podmienok pre zabezpečenie dostupnej zdravotnej ambulantnej starostlivosti

4.1.3 Podpora komunitných služieb obyvateľom

4.1.4 Možnosti vzdelávania sa obyvateľov obce ohrozených nezamestnanosťou a sociálnou exklúziou

Špecifický cieľ 4.2 Podporovať rozvoj bytovej výstavby v obci

Opatrenia špecifického cieľa 4.2:

4.2.1 Výstavba nájomných bytových domov v obci

4.2.2 Aktualizácia strategických a územnoplánovacích dokumentov

Strategická oblasť 5 Identita a sebestačnosť, cestovný ruch, kultúra a šport

Špecifické ciele strategickej oblasti 5:

5.1 Podporovať identitu a sebestačnosť obyvateľov, rozvíjať spoluprácu na národnej a medzinárodnej úrovni

5.2 Rozvíjať cestovný ruch v obci

5.3 Racionálne a efektívne využívať prírodné a kultúrne dedičstvo

Špecifický cieľ 5.1 Podporovať identitu a sebestačnosť obyvateľov, rozvíjať spoluprácu na národnej a medzinárodnej úrovni

Opatrenia špecifického cieľa 5.1:

5.1.1 Vytvoriť podmienky pre etablovanie tradičných ľudových zvykov a remeselných zručností do života obce

5.1.2 Podporovať a vytvárať podmienky pre malých a stredných poľnohospodárov a záhradkárov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE MAKOV NA ROKY 2022+

5.1.3 Vytvárať siete a partnerstvá pre potreby projektovej spolupráce na miestnej, regionálnej, národnej a medzinárodnej úrovni

5.1.4 Rozvíjať cezhraničnú, interregionálnu a medzinárodnú spoluprácu regionálnych subjektov

5.1.5 Vytváranie podmienok pre rozvoj občianskeho, duchovného a športového života obce (spolky, združenia, podujatia)

Špecifický cieľ 5.2 Rozvíjať cestovný ruch v obci

Opatrenia špecifického cieľa 5.2:

5.2.1 Zachovanie a vytvorenie atraktivít pre podporu cestovného ruchu

5.2.2 Podpora podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu na území obce

5.2.3 Propagácia obce vo vzťahu k cestovnému ruchu

Špecifický cieľ 5.3 Racionálne a efektívne využívať prírodné a kultúrne dedičstvo

Opatrenia špecifického cieľa 5.3:

5.3.1 Zveľaďovať hmotné a nehmotné kultúrne dedičstvo

5.3.2 Zachovávať kvalitu a rozmanitosť prírodného dedičstva

5.3.3 Podporiť renováciu kultúrnych pamiatok a iných historických objektov na danom území

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE MAKOV NA ROKY 2022+

Programová časť PHSR obce Makov 2022+ „Zoznam indikatívnych aktivít“

Strategická oblasť 1 Podnikanie, práca, moderná samospráva a vzdelávanie

Špecifický cieľ 1.1 Podporiť hospodársky rozvoj, zavedenie inovácií a spolupracujúce prostredie v mikroregióne

Opatrenia	Indikatívne aktivity	Vykonávateľ
1.1.1 Vytváranie vhodných podmienok na vznik, uchovanie, obnovu a rozvíjanie podnikateľských aktivít a služieb v obci	Vytváranie vhodných podmienok na vznik, uchovanie, obnovu a rozvíjanie podnikateľských aktivít a služieb	obec, VÚC
	Podpora výroby a podnikateľských subjektov, ktoré využívajú hlavne surovinové zdroje obce, podpora spracovateľov miestnych surovín finančnými a nefinančnými opatreniami, podpora rozvoja živnostenského podnikania so zameraním na využívanie miestnej surovinovej základne	
	Dlhodobá podpora miestnych podnikateľských subjektov	
	Vytvorenie motivačného podnikateľského prostredia za účelom oživenia miestneho podnikania	
	Rozšírenie siete podnikateľských subjektov poskytujúcich služby na území, napr. o lekáreň, opatrovateľskú službu, kominárske a cintorínske služby	
1.1.2 Systematická podpora začínajúcich podnikateľských subjektov na území obce	Organizovanie aktivít, podujatí a vytváranie podmienok na stimuláciu podnikateľských aktivít a rozvoj podnikateľského potenciálu na území	
	Budovanie vhodného podnikateľského prostredia	
	Podpora podnikateľských subjektov, neziskových organizácií a inštitúcií pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ a SR	
	Výber vhodných priestorov pre novovznikajúce podnikateľské subjekty	
	Vytváranie podmienok a podpora rozvojových aktivít v jednotlivých podnikateľských oblastiach malého a stredného podnikania	

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE MAKOV NA ROKY 2022+

1.1.3 Podpora rozvojových aktivít malých a stredných podnikateľov v jednotlivých podnikateľských oblastiach	Rekonštrukcia a modernizácia existujúcich priemyselných zón s dôrazom na zavádzanie nových technológií, vyriešenie vlastníckych vzťahov, návrh alternatívnych a zelených riešení rozvoja existujúcich priemyselných zón
	Podpora budovania kooperačných sietí malých a stredných podnikateľských subjektov, vytvorenie inštitucionálnych podmienok na podporu MSP so susednými obcami či mestami
	Podpora výstavby skladových a predajných priestorov, nákup nových technológií do miestnych výrobných prevádzok na území
	Vypracovať postup podpory, výučby a rozvoja tradičných remesiel na území obce, nadviazať spoluprácu vzdelávacích inštitúcií, jednotlivých samospráv, podnikateľských subjektov a obyvateľov
	Zakladanie MSP s majetkovou účasťou samosprávy, analýza možností rozvoja podnikateľských aktivít v rámci obce, spracovanie podnikateľských zámerov obce, príprava podmienok pre založenie MSP
1.1.4 Vytváranie vhodných podmienok pre vznik a dlhodobé udržanie nových pracovných síl v záujme rozvoja zamestnanosti	Podpora systematického poskytovania sociálnych a asistenčných služieb na území obce zameraných na zvýšenie zamestnatelnosti jej obyvateľov (komunitní pracovníci v oblasti sociálnych služieb)
	Podpora kariérneho poradenstva pre nezamestnanosť najviac ohrozené cieľové skupiny a pre mladých ľudí pri prechode zo školy do praxe poskytovaného individuálnou proklientsky orientovanou formou

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE MAKOV NA ROKY 2022+

Podpora zamestnanosti s dôrazom na zapojenie znevýhodnených skupín, skupín ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením do aktívneho života cez možnosť využívania projektov štrukturálnych fondov EÚ a SR
Zakladanie registrovaných sociálnych podnikov s majetkovou účasťou miestnych samospráv

Špecifický cieľ 1.2 Zabezpečiť účinné a otvorené moderné samosprávy vytvárajúce priaznivé prostredie

Opatrenia	Indikatívne aktivity	Vykonávateľ
1.2.1 Posilnenie a zefektívnenie samosprávy	Podpora profesionálneho správania sa zamestnancov samospráv prostredníctvom školení a vzdelávania	obce, VÚC
	Podpora rozvoja ľudských zdrojov	
	Zefektívnenie činností miestnej samosprávy	
	Rekonštrukcia a revitalizácia budov obecného úradu na spoločenské a administratívno-správne centrá so servisným zázemím obce	
	Zriadenie priestorov pre činnosť a aktivity spolkov a združení, materiálno-technické vybavenie daných priestorov, rekonštrukcia a materiálno – technické vybavenie domov kultúry, spracovanie projektovej dokumentácie	
	Vybudovanie viacúčelových sál a ich materiálno-technické vybavenie, spracovanie technickej a projektovej dokumentácie	
	Informatizačné a materiálno-technické vybavenie priestorov obecného úradu	
	Zavedenie systémov hodnotenie kvality samospráv (model CAF)	
	Elektronicky komunikujúca a efektívna samospráva	

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE MAKOV NA ROKY 2022+

1.2.2 Podpora e-governmentu vo verejnej správe	Zvýšenie kvality, štandardu a dostupnosti e-government služieb, zlepšenie dostupnosti dát verejnej správy (mapy, štatistiky) pre občanov a podnikateľské subjekty
	Umožnenie zdieľania e-learningových služieb a iných online služieb používaných verejnou správou aj pre podnikateľské subjekty a občanov a vytvorenie online prostredia
	Rozšírenie možností pre elektronickú identifikáciu, autentifikáciu a autorizáciu a pre elektronické doručovanie zásielok podnikateľským subjektom
	Modernizácia miestnej infraštruktúry pamäťových a fondových inštitúcií
	Zvyšovanie digitálnej gramotnosti občanov vrátane znevýhodnených skupín
	Spoločný systém elektronizácie
1.2.3 Podpora spolupráce medzi samosprávami	Zavádzanie spoločných úradovní pre samosprávu
	Systémová a vzdelávacia podpora samosprávy
	Výmena informácií a príkladov dobrej praxe medzi samosprávami
	Organizácia spoločných školení, workšopov a iných podujatí pre samosprávu
	Spoločné zabezpečenie odpadového hospodárstva, zberný dvor

Špecifický cieľ 1.3 Modernizovať vzdelávanie vrátane celoživotného vzdelávania

Opatrenia	Indikatívne aktivity	Vykonávateľ
	Zlepšenie podmienok pre zvýšenie hrubej zaškolenosti detí v materskej škole	o b e

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE MAKOV NA ROKY 2022+

1.3.1 Zlepšenie podmienok pre zvýšenie hrubej zaškolenosti detí v materskej škole	Rekonštrukcia materskej školy v obci zameraná na zvýšenie energetických úspor - vybavenie budov materských škôl zariadeniami obnoviteľných zdrojov energie (výroba el. energie, tepla, teplej vody), spracovanie technickej a projektovej dokumentácie
	Rekonštrukcia a modernizácia vnútorného vybavenia materskej školy na území obce
	Vybudovanie nových prípadne rekonštrukcia existujúcich detských ihrísk pri materských školách, spracovanie technickej dokumentácie
	Podpora inovatívnych a alternatívnych metód vzdelávania a vyučovacích metód v MŠ
	Podpora zavádzania neštátnych materských škôl
1.3.2 Zabezpečenie modernizácie vzdelávania na základnej škole v území	Rekonštrukcia a modernizácia exteriérov a interiérov základnej školy na území obce a prislúchajúcich školských zariadení na zvýšenie energetických úspor a na zvýšenie štandardu výučby na základnej škole
	Výstavba prípadne rekonštrukcia budov telocviční, ich materiálne a technické vybavenie, spracovanie projektovej dokumentácie
	Zabezpečenie vybavenosti základnej školy interaktívnymi triedami a laboratóriami budúcnosti zvyšujúcimi interaktívnosť a participáciu žiakov
	Zriadenie nových počítačových učební v budove základnej školy, nákup výpočtovej techniky, vybavenie miestností prezentačnou technikou - PC s dataprojektorom, ...
	Vybudovanie športových ihrísk pre potreby základnej školy a mládeže na území obce, spracovanie technickej dokumentácie a výber vhodnej lokality
	Podpora projektového vzdelávania vedúceho k zvýšeniu praktických zručností žiakov, podpora mobility žiakov (mládeže) v rámci účasti na voľnočasových aktivitách a neformálnom vzdelávaní
	Podpora inovatívnych a alternatívnych metód vzdelávania a vyučovacích metód

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE MAKOV NA ROKY 2022+

1.3.3 Zabezpečenie podmienok prístupného celoživotného vzdelávania	
	Zvýšené uplatnenie modelu inkluzívneho vzdelávania v školách
	Zvýšenie kapacít existujúcej materskej školy ???
	Rekonštrukcia a rozšírenie priestorov knižnice, jej modernizácia, obstaranie počítačového vybavenia a dostupnosť internetu v priestoroch knižnice
	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti výpočtovej techniky, v oblasti tradičných remesiel a v oblasti malého a stredného podnikania, finančné a personálne zabezpečenie
	Zavedenie prvkov duálneho školstva do systému odborného vzdelávania a prípravy
	Zvýšenie atraktivity odborného vzdelávania
	Zvýšenie matematických, prírodovedných, technických a jazykových a IKT zručností a finančnej gramotnosti vrátane podnikateľských vedomostí a ekonomického myslenia žiakov základných škôl a stredných
	Podpora podmienok pre aktivity a kurzy dodatočného a celoživotného vzdelávania
	Podpora podmienok pre zavedenie vzdelávania pre „tretí vek“

Strategická oblasť 2 Životné prostredie

Špecifický cieľ 2.1 Skvalitniť obehové hospodárstvo v obci Makov

Opatrenia	Indikatívne aktivity	Vykonávateľ
	Spracovanie štúdie o odpadovom hospodárstve obce v súlade s platnou legislatívou Slovenskej republiky a Európskeho spoločenstva	o b

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE MAKOV NA ROKY 2022+

2.1.1 Zvýšiť % podiel vyseparovaných zložiek komunálneho odpadu (Skvalitnenie systému zberu, separácie a zneškodňovania a zhodnocovania odpadu)	Zvýšenie povedomia obyvateľov v oblasti triedeného zberu a zhodnocovania biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov, finančné a personálne zabezpečenie	
	Ekonomicky motivovať obyvateľstvo obce a zabezpečiť požadované podmienky pre realizáciu separovaného zberu	
	Zvýšenie povedomia obyvateľov o eliminácii vytvárania odpadov	
	Zriadenie kompostoviska, spracovanie projektovej dokumentácie a výber vhodnej lokality na výstavbu kompostoviska	
	Doplnenie vybavenia dvora separovaného zberu technickým a ostatným zariadením	
	Zavedenie jednotného environmentálneho monitorovacieho a informačného systému v odpadovom hospodárstve na území obce	
	Zavedenie systému zberu triedeného odpadu, ktorý by reflektoval na množstvo vytriedeného odpadu v domácnostiach	
	Zlepšenie triedenie odpadu najmä z rekreačných chat	
2.1.2 Zaviesť opatrenia na opätovné použitie odpadov	Podpora komunitných aktivít pre opätovné použitie produktov (výmenné burzy, predaje z dvora)	
	Opatrenia na opätovné použitie a zhodnocovanie odpadov so zameraním na domáce a komunitné kompostovanie (nákup malých a väčších kompostérov, ...)	
	Výstavba zariadení na opätovné použitie odpadov, vrátane zariadení na recykláciu a opätovné použitie stavebných a iných odpadov	
2.1.3 Vysporiadanie sa s environmentálnymi záťažami	Odhaľovanie, preverovanie a mapovanie environmentálnych záťaží a nelegálnych čiernych skládok v rámci územia	
	Sanácia environmentálnych záťaží a nelegálnych čiernych skládok v rámci územia	
	Predchádzanie vzniku čiernych skládok (edukáciou obyvateľov a podnikateľov, častou kontrolou prostredia)	

Špecifický cieľ 2.2 Podporiť zlepšenie kvality ovzdušia a uplatňovať nízkouhlíkové hospodárstvo

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE MAKOV NA ROKY 2022+

Opatrenia	Indikatívne aktivity	Vykonávateľ
2.2.1 Zintenzívnenie využívania obnoviteľných zdrojov energií v obci	Podpora výstavby malých zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie pri zohľadnení miestnych podmienok v rámci obce	obec, VÚC
	Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo samosprávy, podnikateľských subjektov a občanov	
2.2.2 Zvyšovanie energetickej efektívnosti verejných budov, bytových domov, školských zariadení	Vypracovanie energetických auditov verejných budov. Príprava návrhov a projektových dokumentácií pre komplexné riešenia energetiky verejných budov	
	Rekonštrukcia a modernizácia stavebných objektov, energetických zariadení, systémov merania a riadenia, systémov prípravy teplej vody, osvetlenia a pod. vrátane spracovania projektovej dokumentácie a následného monitoringu energetickej efektívnosti	
	Inštalácia malých zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie - fotovoltické panely (výroba elektriny), veterné turbíny (výroba elektriny), slnečné kolektory (výroba tepla), kotly na biomasu (výroba tepla) a tepelné čerpadlá (výroba tepla)	
	Využívanie alternatívnej a kombinovanej výroby tepla a elektrickej energie	
2.2.3 Zavádzanie opatrení na zvyšovanie kvality ovzdušia s osobitným dôrazom na tuhé emisie	Zvyšovanie využívania energetického poradenstva a iných energetických služieb	
	Zavádzanie systémov energetického a environmentálneho manažérstva, edukačné aktivity na podporu znižovania spotreby energie	
	Modernizácia technologických postupov a technológií na stacionárnych zdrojoch znečistenia ovzdušia vrátane náhrady zastaraných spaľovacích zariadení nízkoemisnými a energeticky účinnejšími zariadeniami	
	Budovanie prvkov zelenej infraštruktúry v obci a adaptácia urbanizovaného prostredia na zmenu klímy	

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE MAKOV NA ROKY 2022+

--	--	--

Špecifický cieľ 2.3 Zlepšiť kvalitu životného prostredia a podporovať prispôsobovanie sa zmenám klímy

Opatrenia	Indikatívne aktivity	Vykonávateľ
2.3.1 Realizácia opatrení na zvyšovanie ochrany prírody s dôrazom na územia NATURA 2000 a ostatné chránené územia	Dobudovanie sústavy NATURA 2000 a zabezpečenie dostatočnej starostlivosti o chránené územia v rámci obce, ako aj ochrana a starostlivosť chránených druhov rastlín a živočíchov na danom území	obec, VÚC
	Spracovanie koncepčného materiálu obsahujúceho súhrn a postup činností a aktivít, ktorých realizácia zabezpečí komplexnú ochranu prírodného a životného prostredia	
	Budovanie, revitalizácia a obnova zelenej infraštruktúry obce za účelom zachovania a obnovy biodiverzity a ekosystémov, ako aj eliminácia, prípadne likvidácia invázií rastlín a živočíšnych druhov na danom území	
	Zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti životného prostredia pre občanov, prezentácia a šírenie osvedčených postupov v oblasti ŽP	
2.3.2 Rozšírenie verejnej zelene, kultivácia životného prostredia obývaných častí, revitalizácia centra obce a vybudovanie oddychových zón	Rekonštrukcia a revitalizácia centra a širšieho centra obce	
	Úprava plôch verejnej zelene na území obce, výsadba okrasných stromov a krovín s doplnením o vodozadržné prvky (vodné záhrady, malé vodné plochy, zelené steny, zelené strechy a pod.)	
	Doplnenie upravených plôch verejnej zelene lavičkami a preliezkami pre deti, osadenie malých zberných nádob na separované komodity	
	Vybudovanie peších a oddychových zón v intraviláne obce podľa jeho priestorových možností	
	Vypracovanie projektovej dokumentácie relevantnej pre oblasť revitalizácie centra obce	

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE MAKOV NA ROKY 2022+

	Revitalizácia a údržba existujúcich verejných priestranstiev v rámci intravilánu obce (regenerácia priestranstiev, zvýšenie podielu zelene, výsadba alejí, stromoradií, regenerácia a obnova zanedbaných trávnikov a kvetinových plôch, ošetrovanie a údržba drevín, krov, ...)
	Využitie inovatívnych prvkov a materiálov v centre obce – solárne striešky, vodné pumpy, vodozádržné betóny a pod.
	Tvorba a starostlivosť o nelesnú drevinovú vegetáciu v obci
	Nákup materiálu a techniky pre zazeleňovanie a starostlivosť o zeleň
	Systémové opatrenia na odstraňovanie zabránenie šíreniu invázií rastlín
2.3.3 Revitalizácia potokov a rybníkov, podpora budovania vodozádržných opatrení	Vybudovanie oddychových zón v okolí riek a potokov a ich následná kultivácia
	Obnova prirodzených vodozádržných funkcií tokov a inundačných území (obnoviť staré korytá), rekultivácia existujúcich koryt vodných tokov a ich pravidelný monitoring
	Vodozádržné opatrenia a prevencia pred povodňami
	Drobná infraštruktúra na brehoch riek (zberné koše, stojany na bicykle ...)
	Doplnenie a udržiavanie brehových porastov vodných tokov
2.3.4 Realizácia preventívnych opatrení na zníženie rizika povodní, požiarov a iných rizík	Zabezpečenie komplexnej ochrany územia pred povodňami
	Výstavba a rekonštrukcia vodných stavieb, ako ochranné hrádze, hate a protipovodňové línie, úpravy vodných tokov vrátane manipulačných zariadení, opatrenia spojené so zelenou infraštruktúrou a tiež opatrenia na spomalenie odtoku vody z povodia rieky Kysuce jej prítokov a opatrenia podporujúce akumuláciu vody v lokalitách obce na vhodných tokoch
	Aktualizácia máp povodňového ohrozenia a máp povodňového rizika a plánov, podpora prevencie, prieskumu a sanácie havarijných zosuvov súvisiacich so zmenou klímy, ako aj hydrologických prieskumov zameraných na vymedzenie deficitných oblastí a zabezpečenie pitnej vody
	Zabezpečenie pripravenosti zložiek krízového riadenia vrátane obecného hasičského zboru na zvládanie mimoriadnych udalostí
	Modernizácia technického a vozového parku dobrovoľného hasičského zboru, rekonštrukcia budovy pre hasičský zbor
	Výstavba tréningových a závodných plôch pre hasičské zbory

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE MAKOV NA ROKY 2022+

Strategická oblasť 3 Dopravná a technická infraštruktúra, IKT

Špecifický cieľ 3.1 Presadzovať dobudovanie a modernizáciu dopravnej infraštruktúry v obci

Opatrenia	Indikatívne aktivity	Vykonávateľ
3.1.1 Dobudovanie cestného prepojenia s jeho okolím	Projektová príprava pre rekonštrukciu cestného prepojenia s jeho okolím v základnej línii transeurópskej dopravnej siete	obec, VÚC
	Dobudovanie a rekonštrukcia cestného prepojenia s jeho okolím v základnej línii transeurópskej dopravnej siete	
	Spracovanie projektových dokumentácií súvisiacich s napojením na kostrovú sieť dopravných komunikácií v regióne	
	Budovanie cestných obchvatov obci, výstavba heliportov	
3.1.2 Dobudovanie, rekonštrukcia, smerovanie a rozšírenie miestnych komunikácií a chodníkov, podpora elektromobility	Zlepšenie bezpečnosti na prechodoch pre chodcov: rekonštrukcia, údržba, zvýraznenie a nasvietenie prechodov pre chodcov	
	Spevnenie, klopenie a rozšírenie miestnych komunikácií v súlade s jeho územnými plánmi rozvoja obce a územným plánom rozvoja Žilinského samosprávneho kraja	
	Dobudovanie a rekonštrukcia miestnych komunikácií, parkovísk a mostov s kvalitnou povrchovou úpravou vrátane prvkov na zvýšenie ich priepustnosti a bezpečnosti všetkých účastníkov cestnej premávky a kvality životného prostredia	
	Podpora a udržateľnosť správy a údržby miestnych komunikácií	
	Pasportizácia miestnych komunikácií obce	
	Zavádzanie nových technológií pre parkovanie	
	Výstavba a rekonštrukcia autobusových zastávok	
	Výstavba nabíjaciach staníc v obci	

Špecifický cieľ 3.2 Zvýšiť atraktivitu verejnej osobnej dopravy a nemotorovej dopravy

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE MAKOV NA ROKY 2022+

Opatrenia	Indikatívne aktivity	Vykonávateľ
3.2.1 Rekonštrukcia, modernizácia a výstavba zastávok	Modernizácia a výstavba nových zastávok cestnej verejnej osobnej dopravy, spracovanie projektovej dokumentácie	obec, VÚC
	Rekonštrukcia, modernizácia a výstavba obrátisk cestnej verejnej dopravy a iných opatrení preferencie verejnej osobnej dopravy	
	Zabezpečenie moderných informačných systémov, zlepšenie informovanosti cestujúcich a zlepšenie informačného a oznamovacieho systému v obci	
3.2.2 Rekonštrukcia, modernizácia a výstavba infraštruktúry pre nemotorovú dopravu a zavádzanie prvkov na zvyšovanie bezpečnosti nemotorovej dopravy	Výstavba, obnova a rekonštrukcia už existujúcich cyklistických komunikácií, budovanie nových cyklistických komunikácií a cyklokoridorov na existujúcich miestnych komunikáciách	
	Zvyšovanie bezpečnosti zraniteľných účastníkov cestnej premávky - odstraňovanie úzkych miest a dobudovanie príslušnej infraštruktúry (chodníky, značenie na komunikáciách) v pešej doprave, výstavba a prevádzka dopravného ihriska pre deti, zavedenie prvkov zvyšujúcich bezpečnosť účastníkov a pod.	
	Budovanie odstavných plôch pre bicykle, budovanie cyklostanov, požičovne bicyklov, nabijacie stanice pre elektrobicykle	
	Rozšírenie cyklomagistrály	
	Rekonštrukcia a doplnenie mobiliáru na cyklotrasách	
	Budovanie cyklochodníkov a ich prepojenie s kultúrou a cyklotrás na celom území obce	
	Zakúpenie malých pásových vozidiel, alebo skútrov so stopérmi na úpravu lyžiarsko-bežeckých trás vytvorených na cyklomagistrále počas zimnej sezóny	
	Zvýšenie povedomia obyvateľov o alternatívnych spôsoboch dopravy do zamestnania	
	Zabezpečenie materiálovo technického vybavenia per letnú údržbu cyklotrás (traktor, zametač, kosačka, mulčovač a pod.)	
	Systém bike shering a požičovne bicyklov	
3.2.3 Tvorba analytických, koncepčných a strategických dokumentov na zabezpečenie zvýšenia atraktivity verejnej osobnej a nemotorovej dopravy vrátane jej propagácie	Spracovanie, resp. aktualizácia strategických dokumentov a územnoplánovacích podkladov relevantných pre oblasť dopravy (plán dopravnej obsluhy, ...), spracovanie analytických dokumentov preferujúcich ekologické formy dopravy,	
	Tvorba propagačných materiálov, máp, webových portálov, mobilných aplikácií na propagáciu cyklistickej dopravy a pod.	

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE MAKOV NA ROKY 2022+

--	--	--

Špecifický cieľ 3.3 Zlepšiť kvalitu a dostupnosť technickej infraštruktúry v obci

Opatrenia	Indikatívne aktivity	Vykonávateľ
3.3.1 Skvalitnenie zásobovania miestnych častí pitnou vodou a systému odvádzania a čistenia odpadových vôd, dažďových vôd	Dobudovanie rozvodnej siete pre zásobovanie pitnou vodou v miestnych častiach celej	obec, VÚC
	Analýza technického stavu vodovodnej siete, údržba a rekonštrukcia existujúcej vodovodnej siete pre minimalizovanie strát vo vodovodných sieťach, pravidelný monitoring vodovodnej siete, výstavba regulačných staníc pre miestne vodovody	
	Ochrana vodných zdrojov, realizácia ochranných opatrení	
	Dobudovanie a zvýšenie kapacity verejnej kanalizácie a čistiarní odpadových vôd na území obce	
	Zamedziť možnostiam znečisťovania povrchových vôd poľnohospodárstvom , pravidelný monitoring	
	Skvalitňovanie systému hodnotenia a monitorovania vôd, vodných tokov	
	Vybudovanie individuálnych čističiek vlastníckmi rodinných domov, podnikateľskými subjektmi a prevádzkovateľmi zariadení	
3.3.2 Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia, miestneho rozhlasu a ostatnej infraštruktúry v obci	Spracovanie projektovej dokumentácie výstavby a rekonštrukcie bezdrôtového rozhlasu so všetkými potrebnými náležitosťami (štúdia, ...) v obci	
	Zavedenie nového systému káblovej televízie a internetu v obci	
	Rekonštrukcia verejného osvetlenia v obci, spracovanie projektovej dokumentácie rekonštrukcie verejného osvetlenia	
	Zavedenie nízkonákladových svetelných bodov v rámci verejného osvetlenia, využitie OZE	
	Rekonštrukcia oplatenia cintorína, ochrana a údržba porastov v okolí cintorína	

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE MAKOV NA ROKY 2022+

	Výstavba kolumbárií, výstavba a mat. technické vybavenia cintorína a domova smútku	
	Rekonštrukcia domu kultúry - interiéry, vybavenie malými zariadeniami obnoviteľných zdrojov energie, spracovanie technickej a projektovej dokumentácie, rekonštrukcie kuchyne v DK	
	Vybavenie sály kultúrneho domu technikou - ozvučenie, osvetlenie, klimatizácia, a pod.	
	Nové komunikačné technológie (ekvivalent miestneho rozhlasu)	
	Prestavba budovy bývalej školskej jedálne na viac účelový objekt	
3.3.3 Pokrytie územia kamerovým systémom	Zavedenie a rekonštrukcia kamerového systému na monitorovanie územia za účelom zníženia kriminality	
	Spracovanie projektovej dokumentácie inštalácie kamerového a bezpečnostného systému	
	Zriadenie pultov centrálnej ochrany na území obce	

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE MAKOV NA ROKY 2022+

Špecifický cieľ 3.4 Presadzovať dobudovanie a modernizáciu komunikačnej infraštruktúry v obci

Opatrenia	Indikatívne aktivity	Vykonávateľ
3.4.1 Podpora dostupnosti celého územia výkonným internetom	Pokrytie územia širokopásmovým internetom	obec, VÚC
	Vybudovanie optických sietí, digitalizácia obce	
3.4.2 Pokrytie verejných budov a priestranstiev dostupným a voľným WIFI	Vybudovanie nových bodov wifi sietí (občania, podnikateľské subjekty, základná škola, materská škola, školský klub, centrum voľného času, knižnica, administratívne budovy obce..)	
	Rekonštrukcia a posilnenie verejných wifi sietí, zvýšenie ich rýchlostí a kapacít	

Strategická oblasť 4 Sociálne služby, zdravotníctvo, bývanie a služby občanom

Špecifický cieľ 4.1 Zabezpečiť prispôsobenie sa služieb sociálnej a zdravotnej starostlivosti hlavným výzvam súčasnosti

Opatrenia	Indikatívne aktivity	Vykonávateľ
4.1.1 V reflexii na demografický vývoj prispôsobenie kapacít a foriem sociálnej starostlivosti, rozvíjanie externej formy sociálnych služieb dôrazom na vylúčené skupiny obyvateľov	Výstavba denného stacionára pre seniorov v zmysle neustále meniacich sa podmienok v oblasti demografického vývoja obyvateľov obce	obce, VÚC
	Vybudovať alebo zriadiť zariadenie poskytujúce sociálne služby, výber vhodnej alternatívy zariadenia zariadenia, spracovanie projektovej dokumentácie	
	Rozvíjanie terénnych foriem opatrovateľskej služby a ošetrovateľskej starostlivosti v zmysle zabezpečenia potrieb klienta prioritne v jeho rodinnom prostredí	
	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení, zvýšenie kvality poskytovaných služieb, zvýšenie personálnych kapacít v prípade potreby	
	Vypracovanie koncepčného strategického materiálu definujúceho a stanovujúceho celý komplex produktov a služieb sociálnej zdravotníckej starostlivosti v	

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE MAKOV NA ROKY 2022+

4.1.2 Podpora podmienok pre zabezpečenie dostupnej zdravotnej ambulantnej starostlivosti	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre deti a dospelých občanov, zabezpečiť v súčinnosti s okresným mestom a spádovou oblasťou pre oblasť poskytovania zdravotníckych služieb ich maximálnu dostupnosť	
	Zvýšiť kvalitu poskytovaných zdravotníckych služieb, zvýšenie personálnych kapacít v prípade potreby	
	Rekonštrukcia a modernizácia zdravotného strediska a ambulancie	
	Koncepcia sociálnej a zdravotníckej starostlivosti v obci	
4.1.3 Podpora komunitných služieb obyvateľom	Vybudovanie, rekonštrukcia a prístavba denného komunitného centra pre dôchodcov v obci	
	Zriadenie klubu dôchodcov, príprava priestorového a materiálneho vybavenia	
	Zabezpečenie stravovania pre dôchodcov a sociálne odkázaných , zabezpečenie priestorov, obstaranie vnútorného vybavenia	
	Vybudovanie rehabilitačného strediska, výber vhodnej alternatívy zariadenia zariadenia, spracovanie projektovej dokumentácie	
	Zriadenie hospicu pre potreby celého regiónu, štúdia opodstatnenosti	
	Vybudovanie nového zariadenia starostlivosti o deti do 3 rokov, spracovanie projektovej dokumentácie, technické a materiálne vybavenie	
	Zriadenie klubu mladých, príprava priestorového a materiálneho vybavenia	
	Podpora služieb pre marginalizované skupiny občanov a týrané ženy, analýza dopytu po uvedených službách, zabezpečenie personálnych kapacít, zabezpečenie priestorov	
	Vytvorenie podmienok na doplnujúce vzdelávanie sa obyvateľov s nízkou vzdelanostnou úrovňou	

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE MAKOV NA ROKY 2022+

4.1.4 Možnosti vzdelávania sa obyvateľov ohrozených nezamestnanosťou a sociálnou exklúziou	Využívanie informatizačných systémov na sprostredkovanie vedomostí a poznatkov	
	Zvyšovanie vzdelanostnej úrovne obyvateľov s osobitými vzdelávacími potrebami	
	Podpora celoživotného vzdelávania v systéme univerzít tretieho veku	

Špecifický cieľ 4.2 Podporovať rozvoj bytovej výstavby v obci

Opatrenia	Indikatívne aktivity	Vykonávateľ
4.2.1 Výstavba nájomných bytových domov v obci	Výstavba nájomných bytových domov s bytovými jednotkami, výber vhodných lokalít a spracovanie technickej dokumentácie	obce, VÚC
	Podpora IBV a HBV na celom území obce, budovanie a rekonštrukcia sietí na podporu IBV a HBV	
	Dobudovanie infraštruktúry a úprava okolia nájomných bytových domov podľa potrieb a záujmov individuálnych stavebníkov v obci	
	Výstavba nájomných bytových domov s využitím malých zariadení obnoviteľných zdrojov energie - fotovoltaické panely (výroba elektriny), veterné turbíny (výroba elektriny), slnečné kolektory (výroba tepla), kotly na biomasu (výroba tepla) a tepelné čerpadlá (výroba tepla)	
4.2.2 Aktualizácia strategických a územnoplánovacích dokumentov	Spracovanie územnoplánovacej dokumentácie pre novú IBV, doplnenie záväzných častí územných plánov o normatívy bližšie definujúce a určujúce podmienky bytovej výstavby vrátane umiestňovania inžinierskych sietí, spracovanie prehľadov významných krajinných prvkov v území ako podkladov pre limitovanie ďalšieho rozvoja s možnými negatívnymi dopadmi na kvalitu životného prostredia	
	Začlenenie jednotlivých parciel novej výstavby do územného plánu obce za stavebné parcely, vypracovanie urbanistických štúdií pre dané lokality	
	Vypracovanie územného plánu, ktorý sústavne a komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, určuje jeho zásady, navrhuje vecnú a časovú koordináciu	

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE MAKOV NA ROKY 2022+

	činností ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrno-historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja	
	Majetkovo-právne vysporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom vo vybraných lokalitách a vybudovanie potrebnej infraštruktúry	
	Zámer spracovania územného plánu obce, spracovanie štúdie o komplexnej výstavbe v obci	
	Spracovanie projektov pozemkových úprav a realizácia pozemkových úprav	

Strategická oblasť 5 Identita a sebestačnosť, cestovný ruch, kultúra a šport

Špecifický cieľ 5.1 Podporovať identitu a sebestačnosť obyvateľov, rozvíjať spoluprácu na národnej a medzinárodnej úrovni

Opatrenia	Indikatívne aktivity	Vykonávateľ
5.1.1 Vytvoriť podmienky pre etablovanie tradičných ľudových zvykov a remeselných zručností do života obce	Podpora zavádzania remeselníckych dielní pre remeslá, ktoré sú charakteristické pre danú obec	obec, VÚC
	Tvorba funkčných väzieb medzi inštitucionálnym zázemím podnikateľských subjektov pôsobiacich na území a prezentátormi ľudových zvykov a remesiel	
	Vytváranie priestoru pre transfer tradičných ľudových postupov do moderného umenia a dizajnu obce	
	Vytvorenie jedinečnej regionálnej značky kvality produktov	
	Vytváranie podmienok pre etablovanie tradičných ľudových zvykov a remeselníckych zručností do života obce	
	Udržiavanie existujúcich ľudových tradícií, podpora remeselníckej výroby, postupné oživovanie ďalších miestnych ľudových tradícií a zvykov (stavenie mája, zábavy ...)	
	Budovanie remeselníckeho dvora, výber a rekonštrukcia vhodných budov na alokáciu remeselného dvora, zabezpečenie personálnych kapacít, materiálne zabezpečenie remeselného dvora predmetmi s kultúrno-historickou hodnotou	

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE MAKOV NA ROKY 2022+

5.1.2 Podporovať a vytvárať podmienky pre malých a stredných poľnohospodárov a záhradkárov	Využívanie miestnych a regionálnych produktov pri verejnom stravovaní detí a zamestnancov samosprávy	
	Podporiť a propagovať drobný predaj poľnohospodárskych produktov formou predaja z dvora	
	Rekonštrukcia infraštruktúry hospodárskych dvorov, budov a hál v areáli hospodárskych dvorov, nákup nových technológií, vypracovanie podnikateľských plánov a štúdie uskutočniteľnosti daného zámeru	
	Podpora spolkov záhradkárov, včelárov a pod., propagácia ich lokálnej produkcie (formou farmárskych trhov a pod.)	
5.1.3 Vytvárať siete a partnerstvá pre potreby projektovej spolupráce na miestnej, regionálnej, národnej a medzinárodnej úrovni	Podpora občianskych iniciatív, projektov multisektorovej spolupráce a efektívne fungovanie sietí	
	Prehľbovanie spolupráce rôznych socioekonomických partnerov na území obce za účelom jeho integrovaného rozvoja	
	V spolupráci so socioekonomickými partnermi pravidelné monitorovanie naplňovania PHSR obce Makov, operačných programov a ostatných strategických dokumentov relevantných pre územie obce a vyhodnocovanie ich dopadov na danom území	
5.1.4 Rozvíjať cezhraničnú, interregionálnu a medzinárodnú spoluprácu regionálnych subjektov	Využitie nadviazaných cezhraničných partnerstiev na ďalší rozvoj bilaterálnej i multilaterálnej cezhraničnej spolupráce	
	Rozvíjanie cezhraničných partnerstiev miestnych akčných skupín	
	Zintenzívnenie účasti na projektoch medzinárodnej a nadnárodnej spolupráce prispievajúcich k naplneniu stratégie PHSR	
	Priestorové podmienky pre činnosť spolkov a združení (najmä v rekonštruovaných kultúrnych domoch, pódiiach, amfiteátroch ...)	

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE MAKOV NA ROKY 2022+

5.1.5 Vytváranie podmienok pre rozvoj občianskeho, duchovného a športového života (spolky, združenia, podujatia ...)	Udržiavanie tradície organizovania etablovaných športových, voľnočasových a kultúrno-spoločenských aktivít a podujatí v obci	
	Podporovať spoluprácu pri organizovaní športových, voľnočasových a kultúrno-spoločenských aktivít a vytvárať podmienky na ich rozvoj	
	Ďalší rozvoj ľudských zdrojov v oblasti športových, voľnočasových a kultúrno-spoločenských aktivít ako nevyhnutný predpoklad ich skvalitňovania	
	Vytváranie podmienok pre zvyšovanie možností zmysluplného využívania voľného času vrátane organizačného zabezpečenia a udržiavania, rozširovania a modernizácie potrebnej infraštruktúry	
	Modernizácia športového areálu na viacúčelové športové a relaxačné centrá, materiálové a technické vybavenie	
	Dobudovanie siete malých ihrísk a rekonštrukcia už existujúceho ihriska na území obce, vybudovanie nových viacúčelových ihrísk, ich materiálo-technické a servisné vybavenie, spracovanie technickej dokumentácie	
	Vytváranie materiálnych a technických podmienok na rozvoj výkonnostného a rekreačného športu na území	
	Spolupráca s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiacimi v oblasti telesnej kultúry, zabezpečenie personálnych kapacít	
	Zámer podpory lyžiarskych výcvikov pre deti základných škôl v rámci obce	
	Plán lokalít oddychu, turizmu a rekreácie na území obce	

Špecifický cieľ 5.2 Rozvíjať cestovný ruch v obci

Opatrenia	Indikatívne aktivity	Vykonávateľ
-----------	----------------------	-------------

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE MAKOV NA ROKY 2022+

5.2.1 Zachovanie a vytvorenie atraktivít pre podporu cestovného ruchu	Budovanie turistických a náučných trás pre žiakov, študentov, rodiny s deťmi, náročných klientov s využitím kultúrno-historického, folklórneho aj prírodného bohatstva	obec, VÚC
	Zachovanie a rozvoj ľudových tradícií (folklórny tanec, hudba a spev, ľudové remeslá, ľudový odev a doplnky, pôvodné bývanie a hospodárenie) a ich maximálne využitie v cestovnom ruchu a agroturistike, zabezpečenie priestorov, finančných a materiálnych prostriedkov	
	Tvorba komplexných produktov cestovného ruchu s využitím jedinečností a miestnych atraktivít	
	Zavádzanie produktov a služieb cestovného ruchu prístupných všetkým cieľovým skupinám vrátane seniorov, zdravotne postihnutých, cudzincov a pod.	
	Podpora udržania a ďalšieho rozvoja inštitucionálneho zázemia koordinujúceho a podporujúceho rozvoj cestovného ruchu	
	Zabezpečenie a postupné rozširovanie mechanizmu financovania cestovného ruchu prostredníctvom platnej legislatívy	
	Prehlbovanie spolupráce s krajskou organizáciou cestovného ruchu, oblasťnými organizáciami cestovného ruchu a ostatnými aktérmi cestovného ruchu za účelom ďalšieho rozvoja cestovného ruchu v obci	
	Udržiavať jedinečné črty obce a využiť ich na tvorbu produktov cestovného ruchu	
	Doplnenie značenia a mobiliáru trás v zmysle zvyšovania ich atraktivity, zabezpečenie primeranej údržby a obnovy mobiliáru na vytvorených trasách a zabezpečenie dostatočných informačných zdrojov o atraktivitách územia vo svojom okolí	
	Vzájomné prepájanie trás obce s trasami v susediacich obciach či mestách	
	Zámer lanovkového prepojenia s ČR, so Kolárovicami	
	Zámer zriadenia turisticko-kultúrno-informačného centra	
	Budovanie a obnova cyklotrás a trás pre bežecké lyžovanie a modernizácia služieb pre ich užívateľov	
	Plán peších turistických, cykloturistických a lyžiarsko-bežeckých tratí v katastri obce s prepojením na okolité obce či mestá	
	Spracovanie koncepcie rozvoja cestovného ruchu	

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE MAKOV NA ROKY 2022+

5.2.2 Podpora podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu na území obce	Podpora služieb, tvorby, ponuky produktov a vytváranie vhodných podmienok na vznik, uchovanie, obnovu a rozvíjanie podnikateľských aktivít a služieb v rámci cestovného ruchu a turizmu	
	Prepojenie obce so subjektmi cestovného ruchu a agroturistiky.	
	Spracovanie koncepcie spolupráce obce s okolitými turistickými lokalitami a domácimi i zahraničnými CK a podnikateľmi v oblasti CR	
	Dlhodobá podpora miestnych podnikateľských subjektov	
	Výber vhodných priestorov pre novovznikajúce podnikateľské subjekty	
	Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia ubytovacích zariadení a kempov	
5.2.3 Propagácia obce vo vzťahu k cestovnému ruchu	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb	
	Spracovanie koncepcie „propagácie“ histórie v multimediálnej forme	
	Spracovanie komplexného informačného bulletinu o historickom vývoji a tradíciách pre školy a subjekty cestovného ruchu	
	Využívanie nových foriem propagácie cestovného ruchu a kultúry na území	
	Pravidelné vydávanie newsletteru (zima/leto)	
	Doplnenie a rozšírenie máp a turistických informácií na cyklomagistrálach	
	Systém plošných informačných a propagačných panelov a značiek orientujúcich návštevníkov v rámci katastrálneho územia, informačné tabule v rôznych jazykoch	
	Zavedenie systému počítania návštevnosti zariadení	

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE MAKOV NA ROKY 2022+

Špecifický cieľ 5.3 Racionálne a efektívne využívať prírodné a kultúrne dedičstvo

Opatrenia	Indikatívne aktivity	Vykonávateľ
5.3.1 Zveľaďovať hmotné a nehmotné kultúrne dedičstvo	Identifikácia jedinečných znakov kultúrneho dedičstva a ich využitie pre potreby návštevníkov	obec, VÚC
	Pokračovanie digitalizácie všetkých foriem hmotného aj nehmotného kultúrneho dedičstva za účelom jeho zachovania a zabezpečenia ľahšieho prístupu laickej aj odbornej verejnosti	
	Zvyšovanie reálnej dostupnosti k prvkom kultúrneho dedičstva na území obce	
	Výstavba a rekonštrukcia infraštruktúry pre kultúru (múzeá, galérie, knižnice a pod.)	
	Organizovanie pravidelných kultúrnych podujatí (hody, deň matiek, súťaže, výstavy a pod.)	
	Spracovanie kalendára kultúrnych podujatí na celý rok, priebežne ho aktualizovať, rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos	
	Propagácia kultúry na internete prostredníctvom www stránky obce, obsahová analýza www stránky, priebežná aktualizácia www stránky, vytvorenie nových www stránok v prípade potreby	
5.3.2 Zachovávať kvalitu a rozmanitosť prírodného dedičstva	Zachovanie krajinného rázu typického pre obec	
	Zachovanie a využívanie pôvodných drevín v lesníctve a typických plodín a starých odrôd typických pre obec	
	Obnova, zveľadenie a propagácia prírodných pamiatok	
5.3.3 Podporiť renováciu kultúrnych pamiatok a iných historických objektov na danom území obce	Inovatívne formy prezentovania kultúrnych pamiatok na území obce	
	Opätovné využívanie objektov na komerčné účely pri zachovaní ich vzhľadu a jedinečnosti	
	Rekonštrukcia tradičnej architektúry a zriadenie stálych expozícií z pôvodného štýlu obyvateľov jednotlivých častí obce, výber vhodných objektov, vyriešenie vlastníckych vzťahov, rekonštrukcia a vybavenie expozícií	

3.5 Realizačná časť PHSR obce Makov na roky 2022 +

Realizačná časť PHSR obce Makov 2022+ určuje jednotlivé kroky, ktoré je potrebné pravidelne vykonávať, aby bol PHSR obce Makov 2022+ napĺňaný a aby sa mohli dosahovať ciele stanovené v strategickej časti. PHSR obce Makov 2022+ môže byť kvalitne napĺňaný iba za predpokladu pravidelného vyhodnocovania a sledovania plnenia opatrení a vývoja a ďalej za predpokladu napĺňania princípov: spolupráce, partnerstva, transparentnosti, otvorenosti, strategického riadenia, medzisektorovej spolupráce, komunikácie, participácie – atď.

Cieľom realizačnej časti je teda definovať:

1. základné parametre riadenia implementácie PHSR obce Makov 2022+ ako základného strategického dokumentu PHSR obce Makov 2022+
 - vzťah PHRSR ŽSK 2021+ k tvorbe a realizácii IÚS a IÚI ako nástrojov integrovaného územného rozvoja s využitím fondov EÚ.

Na realizačnú časť PHSR je potrebné nahliadať ako na živý dokument reagujúci na meniace sa vonkajšie aj vnútorné podmienky determinujúce miestny rozvoj. Jeho realizácia musí byť starostlivo sledovaná a program podľa potreby dopĺňaný a upravovaný.

Realizácia PHSR obce Makov 2022+ bude prebiehať vo väzbe na akčný plán aktivít zostavený na podstave programového rozpočtu obce Makov.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE MAKOV NA ROKY 2022+

3.5.1 Merateľné ukazovatele dopadu podľa piatich strategických oblastí

Strategická oblasť 1	Ukazovateľ	Jednotka	Zdroj
Podnikanie, práca, moderná samospráva a vzdelávanie	Počet MSP na území obce	počet	ŠÚ SR
	Počet samostatne zárobkovo činných osôb	počet	ŠÚ SR
	Zamestnanosť / Nezamestnanosť	%	ŠÚ SR
	Počet zavedených spoločných úradovní	Počet	Vlastné zdroje
	Počet škôl, ktoré uplatňujú inkluzívny model vzdelávania	počet	ITMS 2014+
	Počet žiakov v ZUŠ	Počet žiakov	CVTI / vlastné zdroje

Strategická oblasť 2	Ukazovateľ	Jednotka	Zdroj
Životné prostredie	Nárast podielu vyseparovaných a zložiek z komunálneho odpadu	%	Vlastné zdroje/ ITMS 2014+
	Nárast produkcie tepelnej a elektrickej energie vyrobenej obnoviteľnými zdrojmi energie u realizovaných projektov	kWh	ITMS 2014+
	Zníženie produkcie emisií PM 10, SO ₂ , NO _x u realizovaných projektov	t/rok	ITMS 2014+
	Modernizované zberné dvory	Počet	Vlastné zdroje
	Podiel územia zaradeného do sústavy NATURA 2000	%	Zdroj SAŽP

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE MAKOV NA ROKY 2022+

Strategická oblasť 3	Ukazovateľ	Jednotka	Zdroj
Dopravná a technická infraštruktúra, IKT	Dopravná nehodovosť	Počet dopravných nehôd	OR PZ v Čadci - Okresný dopravný inšpektorát
	Denné intenzity dopravy	Počet prejazdov vozidiel zameraných na meranom úseku cesty	Slovenská správa ciest
	Počet prepravených osôb VD	Počet osôb	SAD Žilina, a.s.
	Novo vybudované cyklocesty	km	Vlastné zdroje
	% územia pokryté 5G sieťou	%	ŠÚ SR

Strategická oblasť 4	Ukazovateľ	Jednotka	Zdroj
Sociálne služby, zdravotníctvo, bývanie a služby občanom	Podiel osôb, ktorým je poskytovaná sociálna služba na komunitnej úrovni na celkovom počte osôb, ktorým sa poskytujú sociálne služby	%	IROP / Vlastné zdroje
	Počet lekárov a iných zdravotníckych pracovníkov primárneho kontaktu	počet	Vlastné zdroje
	Obývané nájomné byty	počet	ŠÚ SR
	Podiel dokončených bytov v roku 2028 oproti roku 2022	%	ŠÚ SR
	Počet účastníkov, ktorí absolvovali aktivity na zlepšenie zručností a zvýšenie gramotnosti	počet	ITMS 2014+

Strategická oblasť 5	Ukazovateľ	Jednotka	Zdroj
Identita a sebestačnosť, cestovný ruch, kultúra a šport	Návštevnosť ubytovacích zariadení v obci	Počet ubytovaných	ŠÚ SR
	Priemerný počet prenocovaní v obci	Počet prenocovaní	ŠÚ SR
	Počet projektov podporujúcich tradičných remeselníkov a remeselnú výrobu	Počet projektov	ITMS/ Vlastné zdroje
	Výkony kultúrno-osvetových zariadení	Počet podujatí	Ministerstvo kultúry SR
	Výkony kultúrno-osvetových zariadení	Počet účastníkov	Ministerstvo kultúry SR

3.5.2 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie PHSR

Garantom dokumentu je obec Makov zastúpená svojimi orgánmi. Pri samotnej realizácii PHSR sú zainteresovaní aj ostatní aktéri regionálneho rozvoja v území, ktorí sa podieľajú na realizácii aktivít. Zoznam kľúčových aktivít je uvedený v akčných plánoch, ktoré sa budú aktualizovať v období platnosti PHSR.

Vrcholným článkom procesu implementácie PHSR obce Makov 2022+ sú nasledujúce orgány obce Makov:

- Zastupiteľstvo obce Makov

Do procesu implementácie sú zapojené aj ďalšie subjekty, ako napr. SEP z územia obce.

Hlavnými úlohami obce Makov v rámci inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PHSR budú najmä:

1. riadiť implementáciu akčného plánu PHSR,
2. realizovať projekty a iné aktivity napĺňajúce strategické a špecifické ciele PHSR, vychádzajúc prioritne z platného akčného plánu,
3. vyčleňovať z rozpočtov členov finančné prostriedky potrebné na realizáciu aktuálnych projektov a iných aktivít,
4. podporovať spoluprácu medzi hlavnými aktérmi rozvoja na území obce a koordinovať ich aktivity,
5. pravidelne monitorovať a vyhodnocovať plnenie akčného plánu na základe stanovených merateľných ukazovateľov,
6. aktualizovať dokument podľa vzniknutej spoločenskej potreby,
7. komunikovať poslanie a stratégiu PHSR, postup napĺňania cieľov formou jednotlivých projektov a iných aktivít smerom k obyvateľom, odbornej verejnosti a inštitúciám a médiám.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE MAKOV NA ROKY 2022+

3.5.3 Systém monitorovania a hodnotenia plnenia PHSR

Základom nového strategického prístupu v oblasti monitoringu a hodnotenia pre programové obdobie 2022 + je dôraz kladený na jasné definovanie cieľov a orientácia na výsledky intervencií. Monitoring PHSR na roky 2022+, ako strednodobého plánovacieho nástroja hospodárskeho a sociálneho rozvoja, bude realizovať obec Makov, pričom monitorovanie a hodnotenie bude realizované obcou na úrovni jednotlivých projektov. Monitorovanie na úrovni jednotlivých projektov bude realizované formou vyhodnocovania plnenia výstupových a výsledkových monitorovacích ukazovateľov, monitorovanie na úrovni programu bude realizované na úrovni dopadových ukazovateľov v členení podľa jednotlivých strategických cieľov.

Tabuľka 24: Plán monitorovania a hodnotenia PHSR obce Makov na roky 2022+

Aktivita	Termín
Monitorovanie realizácie PHSR - každoročne	Do 31.3. daného roka za obdobie k 31.12 predchádzajúceho roka - individuálne jednotliví členovia sami za seba
Hodnotenie uprostred obdobia realizácie PHSR	v roku 2025
Hodnotenie po ukončení PHSR	v roku 2029
Mimoriadna aktualizácia a hodnotenie PHSR	podľa potreby

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE MAKOV NA ROKY 2022+

Výstupom procesu monitorovania bude monitorovacia správa predložená na rokovanie OZ Makov a následne komunikovaná prostredníctvom zvolených informačných prostriedkov odbornej aj širokej verejnosti. Pre proces monitorovania uprostred monitorovacieho obdobia a na konci monitorovacieho obdobia môže byť podľa aktuálnej potreby zriadený ad hoc monitorovací výbor zložený zo zástupcov obce, odborníkov a inštitúcií pôsobiacich na jeho území a podieľajúcich sa na regionálnom rozvoji.

3.6 Finančná časť PHSR obce Makov na roky 2022+

Finančný plán realizácie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Makov na roky 2022+ ako programu rozvoja obce vychádza z disponibilných alokácií pre územie v častiach, ktoré súvisia s napĺňaním stanovených cieľov PHSR a schopnosťou v tomto území úspešne využívať externé zdroje na účely rozvoja územia, tzv. absorbčná kapacita. Pri zohľadnení oboch podmienok determinujúcich možný odhad financií využiteľných pre napĺňanie cieľov PHSR je možné vychádzať z realistického variantu plánovaného čerpania štrukturálnych a investičných fondov EÚ, Plánu obnovy a odolnosti SR a ďalších nástrojov z centrálnych riadených programov a z národných programov pri zohľadnení špecifik obce Makov.

3.6.1 Centrálné riadené európske programy

Okrem štrukturálnych fondov (ESIF), ktorých riadenie zdieľa EÚ a jednotlivé členské štáty, a prostredníctvom ktorých sa dnes financuje prevažná väčšina výdavkov EÚ, existuje druhý spôsob financovania z EÚ, a to prostredníctvom fondov, ktoré sú spravované centrálné a priamo Európskou komisiou alebo jej poverených inštitúcií – tzv. centrálné riadené programy. Ich finančná perspektíva bude v programovom období 2021–2027 významne narastať, avšak sú spojené s náročným procesom prípravy.

PLÁN OBNOVY

Východiská Plánu obnovy obsahujú priority vlády SR a jeho jednotlivé komponenty ktoré sú navrhnuté tak, aby pomohli vyviesť slovenskú ekonomiku z krízy vyvolanej pandémiou COVID-19, akcelerovať digitálnu a zelenú tranzíciu ekonomiky, prispieť k splneniu európskych reformných a investičných požiadaviek a aby zabezpečili základ pre dlhodobý ekonomický rozvoj SR.

Z plánu obnovy môže Slovensko čerpať takmer 6 miliárd eur.

Plán obnovy je postavený na nasledujúcich piatich oblastiach:

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE MAKOV NA ROKY 2022+

1. Zelená ekonomika (obnoviteľné zdroje energie a energetická infraštruktúra; obnova budov; udržateľná doprava; dekarbonizácia priemyslu; adaptácia na zmenu klímy) – plánovaná alokácia 2,3 mld. EUR
2. Vzdelávanie (dostupnosť, rozvoj a kvalita inkluzívneho vzdelávania na všetkých stupňoch; vzdelávanie pre 21. storočie; zvýšenie výkonnosti slovenských vysokých škôl) – plánovaná alokácia 0,9 mld. EUR
3. Veda, výskum, inovácia (efektívnejšie riadenie a posilnenie financovania výskumu, vývoja, inovácie a digitálnej ekonomiky; lákanie a udržanie talentov) – plánovaná alokácia 0,7 mld. EUR
4. Zdravie (moderná a dostupná zdravotnícka starostlivosť; humánna, moderná a dostupná starostlivosť o duševné zdravie; dostupná a kvalitná dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť) – plánovaná alokácia 1,5 mld. EUR
5. Efektívna verejná správa a digitalizácia (zlepšenie podnikateľského prostredia; reforma justície; boj proti korupcii a praniu špinavých peňazí, bezpečnosť a ochrana obyvateľstva; zdravé verejné financie; digitálne Slovensko (štát v mobile, kybernetická bezpečnosť, rýchly internet pre každého, digitálna ekonomika)) –plánovaná alokácia 1,1 mld. EUR

REACT: EU

REACT-EU (Pomoc pri obnove v rámci politiky súdržnosti a pri obnove území v Európe) je iniciatíva, ktorá predstavuje ďalšiu fázu a rozšírenie reakcie na krízu a opatrení na nápravu dôsledkov tejto krízy realizovaných prostredníctvom Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus a Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus plus. Prispeje k zelenej, digitálnej a odolnej obnove hospodárstva. REACT-EU dopĺňa do existujúcich programov politiky súdržnosti nové dodatočné zdroje a neuskutočňuje sa na úkor žiadneho iného programu ani neodčerpáva zo zdrojov plánovaných na budúce roky. Celkovo by Slovensko z európskeho protikrizového nástroja malo dostať až 780 miliónov eur

FONDY EHP A NÓRSKA

V minulom období boli podporené projekty zamerané na oblasť kultúry, občianskej spoločnosti, dobrej správy vecí verejných, základných práv a slobody, a ďalej na oblasť životného prostredia, energetiky, zmeny klímy a nízkouhlíkového hospodárstva. V nasledujúcom období do roku 2027 je možné opätovne počítať s Nóorskymi fondmi.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE MAKOV NA ROKY 2022+

EPC FINANCOVANIE

Hlavným predmetom energetických služieb so zaručeným výsledkom (Energy Performance Contracting - EPC) je návrh, projektovanie a realizácia investičných úsporných opatrení v existujúcej budove, areáli alebo inej prevádzkovej jednotke vrátane energetického manažmentu. Investičné náklady hradí dodávateľ, úsporné opatrenia sú niekoľko rokov splácané z dosiahnutých úspor. Táto metóda je predovšetkým vhodná pre štátne inštitúcie a organizácie, pre kraje, mestá, obce a ich príspevkové organizácie.

MODERNIZAČÝ FOND

Hlavným cieľom Modernizačného fondu je podporiť členské štáty modernizáciou a dekarbonizáciou ich energetických systémov. Modernizačný fond bude podporovať projekty, ktoré pomôžu splniť ciele pre znižovanie emisií skleníkových plynov, zvyšovanie energetickej účinnosti a rozvoja obnoviteľných zdrojov energie.

Ineterreg Europe, Interreg Central Europe, Interreg Danube

Podpora je zameraná na všetky tematické ciele kohéznej politiky od výskumu a inovácií, životného prostredia, klimatických zmien, sociálnej problematiky, dopravy a mobility až k previazaným oblastiam integrovaného rozvoja.

MEDZINÁRODNÝ VIŠEGRÁDSKY FOND

Medzinárodný Visegrádsky fond (The International Visegrad Fund) je medzinárodná donorská organizácia založená na podporu regionálnej spolupráce v rámci Visegrádskeho regiónu (V4) i medzi regiónom V4 a ďalšími krajinami, regiónom západného Balkánu a Východného partnerstva.

Medzi ostatné kľúčové centrálné riadené programy patria:

- **Horizont Európa/Horizon Europe** (veda, konkurencieschopnosť, inovácia),
- **Connecting Europe Facility - CEF** (Nástroj pre prepojenie Európy – transeurópska dopravná, energetická a digitálna infraštruktúra),
- **Erasmus+** (vzdelávanie/odborná príprava, mládež, šport),
- **Kreatívna Európa/Creative Europe** (delí sa na dve časti: Kultúra a Media; kultúrna a jazyková rozmanitosť, kultúrne dedičstvo a konkurencieschopnosť, audiovizuálna tvorba),

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE MAKOV NA ROKY 2022+

- **CERV/Citizenship, Equality, Rights and Values** - Práva a hodnoty, nahradil program Europe for Citizens/Európa pre občanov, podporuje európske práva, hodnoty, rovnosť a participáciu občanov),
- **LIFE** (životné prostredie, zmena klímy),
- **Program pre jednotný trh** (bezpečnosť potravín, ochrana spotrebiteľa, konkurencieschopnosť MSP, efektívny jednotný trh, európske štatistiky, účinné štandardy),
- **Program na podporu reforiem** (správa verejných rozpočtov, podnikateľské prostredie, vzdelávanie a odborná príprava/sociálna oblasť, životné prostredie/energetika),
- **InvestEU** (udržateľná infraštruktúra, výskum/inovácia/digitalizácia, malé a stredné podniky – MSP, sociálne podnikanie a zručnosti),
- **Digitálna Európa** (výkonná výpočtová technika, umelá inteligencia, kybernetická bezpečnosť a dôvera, pokročilé digitálne zručnosti, využitie digitálnych kapacít a interoperabilita),
- **European Solidary Corps** (solidarita a podpora tretím krajinám).

3.6.2 Národné operačné programy

Operácie financované z EFRR (cieľ a Investovanie pre rast a zamestnanosť), ESF+, KF a FST budú realizované prostredníctvom jedného Programu Slovensko na obdobie 2021–2027 (OP Slovensko). Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (MPRV SR) bude riadiacim orgánom pre Strategický plán SPP 2023–2027 a bude zodpovedné za jeho prípravu, ako aj za implementáciu ENRAF a zároveň riadiacim orgánom pre Operačný program Rybné hospodárstvo na roky 2021–2027 (*Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021–2027*).

PROGRAM SLOVENSKO

Celková alokácia Programu Slovensko na programové obdobie 2021–2027 činí **12,59 mld. EUR**, ktorá je v programe rozdelená v rámci piatich cieľov politik a ich jednotlivých priorít (viz nasledujúca tabuľka). Najväčšia alokácia presahujúca 2 mld. EUR je pridelená na prioritu Doprava (2,18 mld. EUR) a prioritu Životné prostredie (2,12 mld. EUR). Pre Fond spravodlivej transformácie, ktorý spadá po prioritu 6 bolo vyčlenených celkom 0,44 mld. EUR.

V rámci OP Slovensko je pre regionálny rozvoj pre implementáciu Integrovaných územných stratégií (IUS) krajov a Území mestského rozvoja vyčlenená časť finančných

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE MAKOV NA ROKY 2022+

prostriedkov, ktoré budú implementovať samosprávne kraje a UMR. Pre Žilinský samosprávne kraj je vyčlenený podiel cca 100 000 000,- EUR, ktorý kraj prerozdelení do jednotlivých regiónov ŽSK.

Tabuľka 25 : Rozdelenie alokácie v rámci priorít Programu Slovensko

Priorita	Celkom EFRR/Kohézny Fond/ESF+	z toho			
		EFRR	Kohézny Fond	ESF+	FST
Cieľ politiky 1: Konkurencieschopnejšia a inteligentnejšia Európa vďaka presadzovaniu inovatívnej a inteligentnej transformácie hospodárstva a regionálnej prepojenosti IKT					
1P1: Veda, výskum a inovácie	1 778 050 000 €	1 778 050 000 €	0 €	0 €	0 €
1P2: Digitálna pripojiteľnosť	112 100 000 €	112 100 000 €	0 €	0 €	0 €
Cieľ politiky 2: Prechod z ekologickejšieho, nízkouhlíkového hospodárstva na hospodárstvo s nulovou bilanciou uhlíka a odolnú Európu vďaka presadzovaniu čistej a spravodlivej energetickej transformácie, zelených a modrých investícií,					

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE MAKOV NA ROKY 2022+

obehového hospodárstva, zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu, predchádzania rizikám a ich riadenia a udržateľnej mestskej mobility					
2P1: Energetická efektívnosť a dekarbonizácia	1 306 549 999 €	1 203 560 749 €	102 989 250 €	0 €	0 €
2P2: Životné prostredie	2 030 497 280 €	1 222 998 360 €	807 498 920 €	0 €	0 €
2P3: Udržateľná mestská mobilita	890 600 000 €	590 500 000 €	300 100 000 €	0 €	0 €
Cieľ politiky 3: Prepojenejšia Európa vďaka posilneniu mobility					
3P1: Doprava	1 999 903 170 €	789 315 000 €	1 210 588 170 €	0 €	0 €
Cieľ politiky 4: Sociálnejšia a inkluzívnejšia Európa implementujúca Európsky pilier sociálnych práv					
4P1: Adaptabilný a prístupný trh práce	527 471 548 €	4 206 450 €	0 €	523 265 098 €	0 €
4P2: Kvalitné inkluzívne vzdelávanie	623 293 550 €	269 893 550 €	0 €	353 400 000 €	0 €
4P3: Zručnosti pre lepšiu adaptabilitu a inklúziu	241 606 000 €	50 000 000 €	0 €	191 606 000 €	0 €
4P4: Záruka pre mladých	283 969 292 €	0 €	0 €	283 969 292 €	0 €
4P5: Aktívne začlenenie a dostupné služby	1 169 957 946 €	556 750 000 €	0 €	613 207 946 €	0 €
4P6: Aktívne začlenenie rómskych komunít	269 000 000 €	99 000 000 €	0 €	170 000 000 €	0 €
4P7: Sociálne inovácie a experimenty	68 153 000 €	0 €	0 €	68 153 000 €	0 €
4P8: Potravinová a materiálna deprivácia	68 153 000 €	0 €	0 €	68 153 000 €	0 €
Cieľ politiky 5: Európa bližšie k občanom vďaka podpore udržateľného a integrovaného rozvoja všetkých typov území a miestnych iniciatív					
5P1: Moderné regióny	403 637 715 €	403 637 715 €	0 €	0 €	0 €
Priorita 6: Fond spravodlivej transformácie					
6P1: Fond spravodlivej transformácie	440 658 242 €	0 €	0 €	0 €	440 658 242 €
Priorita 7: Technická pomoc					
7P1-7P4 Technická pomoc	380 134 191 €	225 597 206 €	51 632 243 €	84 543 983 €	18 360 759 €
SPOLU	12 593 734 933 €	7 305 609 030 €	2 472 808 583 €	2 356 298 319 €	459 019 001 €

Zdroj: Program Slovensko verzia 1.0 (apríl 2022)

PROGRAM CEZHRANIČNEJ SPOLUPRÁCE INTERREG 2021–2027 POĽSKO – SLOVENSKO

Program sa sústreďí na štyri najdôležitejšie témy pre spoluprácu:

- životné prostredie a prispôsobenie zmene klímy,
- kultúrne a prírodné dedičstvo, udržateľný cestovný ruch,
- cezhraničná mobilita,
- spolupráca medzi inštitúciami a obyvateľmi pohraničia.

Tabuľka 26 : Alokácie z programu Interreg Poľsko – Slovensko

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE MAKOV NA ROKY 2022+

Prioritná os (PO)	Názov PO	Celková alokácia z EFRR bez technickej pomoci
1.	K prírode ohľaduplné a bezpečné pohraničie	24 830 251,00 €
2.	Prepojenejšie pohraničie	23 005 741,00 €
3.	Tvorivé a turisticky atraktívne pohraničie	62 649 562,00 €
4.	Spolupráca medzi inštitúciami a obyvateľmi pohraničia	10 342 917,00 €
Spolu		120 828 471,00 €

Zdroj: Program cezhraničnej spolupráce Interreg 2021–2027 Poľsko – Slovensko (december 2021)

PROGRAM CEZHRANIČNEJ SPOLUPRÁCE INTERREG 2021-2027 SLOVENSKO – ČESKO

Kľúčové problémy, na ktoré sa Program zameria, sú:

- **Životné prostredie**
 - manažment katastrof
 - prispôsobenie ekosystémov na klimatické zmeny
 - zachovanie a obnova biodiverzity
 - znižovanie znečistenia
- **Vzdelávanie**
 - výmena vedomostí, skúseností, odborných poznatkov a dobrej praxe medzi vzdelávacími inštitúciami na
 - všetkých stupňoch vzdelávania od predprimárneho až po vysoké školstvo
- **Kultúra a cestovný ruch**
 - zachovanie a obnova kultúrneho a prírodného dedičstva
 - produkty cestovného ruchu a ich propagácia
- **Inštitucionálna spolupráca**
 - spolupráca verejnej správy a spolupracujúcich subjektov na oboch stranách prihraničného územia
- **Miestne iniciatívy – Fond malých projektov**
 - vytváranie nových a upevňovanie existujúcich partnerstiev, sietí a cezhraničných štruktúr vrátane
 - činností zameraných na voľnočasové a záujmové aktivity

Tabuľka 27 : Alokácie v rámci prioritných os z programu Interreg SR-ČR

Prioritná os (PO)	Názov PO	Celková alokácia z EFRR bez technickej pomoci
1.1	Životné prostredie	19 935 420,00 €
2.1	Vzdelávanie	7 176 751,00 €
2.2	Kultúra a cestovný ruch	43 060 507,00 €
3.1	Inštitucionálna spolupráca	4 784 501,00 €
3.2	Miestne iniciatívy	4 784 501,00 €

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE MAKOV NA ROKY 2022+

Spolu **79 741 680,00 €**

Zdroj: Program cezhraničnej spolupráce Interreg Slovensko – Česko 2021–2027 (4. 4. 2022)

3.6.3 Finančný plán

Finančný plán čerpania finančných prostriedkov pre investičné a neinvestičné aktivity zohľadňuje zdroje, pri ktorých predpokladáme využiteľnosť pre obec Makov. Jedná sa o plán čerpania EŠIF v rámci OP Slovensko, plán čerpania programov Ineterreg SK-CZ a Interreg PL-SK. V neposlednom rade sa nesmú opomínať vlastné zdroje, vrátane rozpočtov obce, ktoré budú spolufinancovať všetky rozvojové aktivity aj z vlastných zdrojov. Ich uplatnenie bude monitorované v dielčích monitorovacích správach na základe dostupných údajov.

Tabuľka 28: Indikatívny časový plán čerpania EŠIF v rámci Programu Slovensko 2021–2027

EŠIF	2021	2022	2023	2024	2025	2026*	2027*	Spolu
EFRR	0 €	1 173 096 016 €	1 212 573 387 €	1 262 046 622 €	1 314 392 235 €	1 142 559 581 €	1 200 941 189 €	7 305 609 030 €
ESF+	0 €	378 313 907 €	391 056 708 €	407 018 334 €	423 924 377 €	368 545 130 €	387 439 863 €	2 356 298 319 €
FST	0 €	162 320 974 €	164 928 335 €	35 449 653 €	36 023 467 €	29 849 788 €	30 446 784 €	459 019 001 €
KF	0 €	397 043 175 €	410 410 121 €	427 157 169 €	444 888 995 €	386 752 586 €	406 556 537 €	2 472 808 583 €
ENRAF	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
Spolu	0 €	2 110 774 072 €	2 178 968 551 €	2 131 671 778 €	2 219 229 074 €	1 927 707 085 €	2 025 384 373 €	12 593 734 933 €

**Rok 2026 a 2027 zahŕňa finančné rozpočtové prostriedky vrátane sumy flexibility.*

Zdroj: Program Slovensko verzia 1.0 (december 2021)

Tabuľka 29 : Indikatívny časový plán čerpania EŠIF v rámci cieľa Európska územná spolupráca (cezhraničná spolupráca) - program Interreg PL-SK a program Interreg SR-ČR (vrátane Technickej pomoci)

Názov programu	EŠIF	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Interreg Poľsko – Slovensko	129 284 462 €	17 390 306 €	17 738 112 €	18 092 874 €	18 454 732 €	18 823 827 €	19 200 303 €	19 584 309 €
Interreg Slovensko – Česko	85 323 597 €	11 477 044 €	11 706 585 €	11 940 717 €	12 179 531 €	12 423 121 €	12 671 584 €	12 925 016 €
Spolu	214 608 059 €	28 867 350 €	29 444 697 €	30 033 591 €	30 634 263 €	31 246 948 €	31 871 887 €	32 509 325 €

Zdroj: PHSR ŽSK 2021+